

7121796

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı.

24 Nisan 2007

Sayı : B.06.0.AKGY.0.0-156.50-2007/157717
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: 9 Nisan 2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-31163 sayılı yazıları.

Ankara Milletvekili, Sayın Yakup Kepenek'in 7/21796 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ek: 1



Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
A.01.00.02-31163

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Genel Müdür Yardımcılığı
AKGY

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN YAKUP KEPENEK'İN
7/21796 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Bilindiği gibi, Birleşmiş Milletler, 1987'de yürürlüğe giren İşkenceye Karşı Sözleşme'nin eki olarak 2002'de "Seçmeli Protokolü" kabul etmişti. Özgürlüklerinden alıkonulanların bulundukları yerlerin düzenli olarak ziyaretini öngören Seçmeli Protokol, yerinde bir tutumla, 14 Eylül 2005 tarihinde Türkiye tarafından imzalandı. Seçmeli Protokol, 22 Haziran 2006'da yürürlüğe girdiğine göre:

1. Seçmeli Protokol ne zaman onaylanacaktır?
2. Bu çerçevede bir "Ulusal Önleme Mekanizması" oluşumu için sivil toplum kuruluşlarından yararlanılmakta mıdır?
3. Yararlanılıyorsa bunlar hangi sivil toplum kuruluşlarıdır?

YANIT

2003 yılında imzaya açılan "İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol" (kısa adıyla "İşkenceye Karşı Sözleşme'ye Ek İhtiyari Protokol"), ülkemiz tarafından 14 Eylül 2005 tarihinde imzalanmıştır. Ek İhtiyari Protokol, 20 imzacı ülkenin onaylamasını takiben 22 Haziran 2006 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, bugüne kadar 33 ülke tarafından onaylanmıştır. Protokol'ü onaylamış bulunan ülkelerden 16'sı Avrupa Konseyi (9'u ayrıca AB üyesi) üyesidir. Protokol'ü imzalayan, ancak henüz onaylamayan AK üyesi ülke sayısı 18 iken, bunların 11'i aynı zamanda AB üyesidir.

Ülkemiz Avrupa Konseyi çerçevesindeki, Ek İhtiyari Protokol'den daha somut, ileri ve bağlayıcı mekanizma ve önlemler içeren "Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi"ne 1988 yılında taraf olmuş ve bu Sözleşme'nin denetim organı olan "Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi" (AIÖK) ile işbirliği yapma yükümlülüğünü üstlenmiş bulunmaktadır. Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi, Sözleşme'ye taraf ülkelerde ve bu bağlamda ülkemizde, hürriyetinden mahrum edilmiş kişilerin bulunduğu herhangi bir merkezi istediği zaman, önceden haber vermeksizin ziyaret etme ve hürriyetinden mahrum edilmiş kişilerle serbestçe görüşme hakkına sahiptir.

"İşkenceye Karşı Sözleşme'ye Ek İhtiyari Protokol"ün ülkemiz tarafından imzalanması, işkence ve kötü muamelenin önlenmesi ve cezalandırılması konusunda izlemekte olduğumuz "sıfır hoşgörü" politikası çerçevesinde, son dönemde genel reform sürecinin bir parçası olarak

yapılan yasal düzenlemeler ve uygulamada sağlanan kapsamlı ilerlemede yeni bir adım teşkil etmektedir.

Ek İhtiyari Protokol, ana Sözleşme'de öngörülmemiş olan, işkence ve kötü muamelenin önlenmesini teminen, özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilerin tutulduğu yerlerin bağımsız uluslararası ve ulusal önleme mekanizmalarınca ziyaret edilmesine olanak tanıyan bir sistem kurulmasını amaçlamaktadır.

Ek İhtiyari Protokol'de öngörülen ulusal mekanizmanın kurulması, Protokol'ü imzalayan her ülkede olduğu gibi ülkemizde de zamana bağlı olup, ilgili kurumlar arası kapsamlı danışmalar gerektirmektedir. Halihazırda sözkonusu danışmalar sürdürülmekte, bunun yanı sıra Protokol'ü imzalayan diğer ülkelerde ulusal mekanizmalar konusundaki çalışmalar da incelenmektedir. Müteakiben, Türkiye için en uygun sistemin kurulması amacıyla ülkemizde konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları ve akademik çevrelerin görüşleri de alınacaktır.